

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Το κείμενο αυτό επρόκειτο ως μέλος της επιτροπής για τη Διαφάνεια στο Δημόσιο Βίο που όρισε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γ.Α. Παπανδρέου. Είναι μια πραγματική "κατάθεση" βιωματική και ιδεολογική όλα τα χρόνια που συμμετέχω στην περιπέτεια της πολιτικής.

Αφορά στη λειτουργία ενός σύγχρονου κράτους με ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση μέσα σε συνθήκες αξιολόγησης - αποτελεσματικότητας και διαφάνειας.

Ελάτε να συζητήσουμε για τα κρίσιμα αυτά ζητήματα.

Αναμένω με πολύ ενδιαφέρον τις απόψεις σας.

<p>ΑΠΛΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΈΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ.</p>
--

1. Αποστολή του Κράτους

Το Κράτος υπάρχει για τους Πολίτες του. Αυτό το τόσο απλό πράγμα, τόσο οι πολιτικοί, όσο και οι δημόσιοι υπάλληλοι το ξεχνάμε και χρησιμοποιούμε πολλές φορές την κρατική ισχύ εις βάρος των Πολιτών.

2. Στόχοι ενός σύγχρονου κράτους

Οι βασικοί στόχοι ενός σύγχρονου κράτους είναι δύο:

- Να είναι αρωγός στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και όχι βαρίδι
- Να είναι φιλικό στους Πολίτες του και να τους δίνει τη δυνατότητα αναπτυχθούν ως κοινωνικές και οικονομικές οντότητες.

3. Τα συστατικά του Κράτους

Οι θεωρίες για το σύγχρονο κράτος συμπίπτουν στην παραδοχή ότι το Κράτος συντίθεται από τρία βασικά συστατικά:

Τη δομή του,

Το ανθρώπινο δυναμικό του,

Τις εσωτερικές λειτουργίες του.

- **Η δομή του Κράτους**

Η δομή του Κράτους πρέπει να είναι απλή-ευδιάκριτη-αποκεντρωμένη. Ιδιαίτερα για το ελληνικό κράτος, που είναι μικρό, τα τρία επίπεδα Διοίκησης, που υπαγορεύει άλλωστε και το Σύνταγμα, είναι υπεραρκετά.

1^ο επίπεδο: Κεντρική εξουσία (Κυβέρνηση) σε ρόλο πραγματικά επιτελικό. 10-12 Υπουργεία με κύρια αποστολή τους την παραγωγή και παρακολούθηση των δημόσιων πολιτικών της χώρας, απαλλαγμένα από τοπικές και περιφερειακές αρμοδιότητες. Οι αποκλειστικές αρμοδιότητες της Κυβέρνησης διατηρούνται σε 3-4 Υπουργεία, που

διαχειρίζονται αμιγώς εθνικές υποθέσεις (π.χ. Εθνική Αμυνα, Ασφάλεια, Δημόσια Οικονομικά, Πολιτιστική Κληρονομιά). Όλες οι άλλες αρμοδιότητες μεταφέρονται στα δυο επίπεδα αυτοδιοίκησης (περιφερειακής και τοπικής).

2^ο επίπεδο: Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση (8-9 Περιφέρειες) με τη μορφή τοπικής κυβέρνησης, με αιρετό περιφερειακό συμβούλιο και αιρετό περιφερειάρχη. Η κύρια αποστολή της είναι η περιφερειακή ανάπτυξη. Οι Νομαρχίες λειτουργούν με τη μορφή «Νομαρχιακών Διαμερισμάτων», κατά το πρότυπο των «Δημαρχιακών Διαμερισμάτων» των τ. Κοινοτήτων στους Καποδιστριακούς Δήμους.

3^ο επίπεδο: Τοπική Αυτοδιοίκηση (300 ισχυροί Δήμοι, ύστερα από νέο κύμα συγχωνεύσεων) με κύρια αποστολή - πέρα από το κεκτημένο της τοπικής ανάπτυξης- την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου στους Πολίτες. Στη σημερινή εποχή, ό,τι χρειάζεται ο Πολίτης (π.χ. Παιδεία, Υγεία, Πρόνοια, Απασχόληση, Επενδύσεις, Πολιτισμό, Αθλητισμό, κ.λ.π.) πρέπει να το βρίσκει στο Δήμο του.

Σχόλιο για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση: Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση δεν έχει νόημα ύπαρξης. Σήμερα διεκδικεί αγχωδώς ρόλο, για μεν την ανάπτυξη από την Περιφέρεια, για δε την παροχή υπηρεσιών από τους Δήμους. Η ανάπτυξη, όμως, απαιτεί μεγάλα γεωγραφικά σύνολα για να σχεδιαστεί σωστά και να υλοποιηθεί, η δε παροχή υπηρεσιών πρέπει να πάει όσο γίνεται πιο κοντά στους Πολίτες. Συνεπώς, αν δεν καταργηθεί η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση πολιτικά, θα φθίνει σταδιακά μέχρι την αυτοκατάργησή της.

□ **Το Ανθρώπινο Δυναμικό**

Εδώ η απάντηση είναι μία:

Εκπαίδευση, Αξιολόγηση και Αξιοκρατία παντού, από την στιγμή που δημόσιος λειτουργός εισέρχεται στο Δημόσιο, μέχρι την συνταξιοδότησή του.

Έχει γίνει το πρώτο σημαντικό βήμα που είναι το ΑΣΕΠ. Χρειαζόμαστε, όμως, ένα εσωτερικό ΑΣΕΠ, ένα σύστημα δηλαδή διαρκούς εσωτερικής αξιολόγησης και επιμόρφωσης των δημόσιων λειτουργών. Κορυφαίο ρόλο στον σημαντικό αυτό στόχο μπορεί να έχει η Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Προκειμένου, όμως, να έχουμε τη δυνατότητα αξιολόγησης του ανθρώπινου δυναμικού, πρέπει να προηγηθεί η αξιολόγηση όλων των οργανικών μονάδων του Κράτους με συγκεκριμένους δείκτες και μετρήσιμα αποτελέσματα. Έτσι, θα μπορέσουμε να αντιληφθούμε αν λειτουργεί σωστά ένας Δήμος, ένα νοσοκομείο, ένα σχολείο, καθιερώνοντας ISO ποιότητας και συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking).

□ **Οι εσωτερικές λειτουργίες**

Οι εσωτερικές λειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης (ροή αποφάσεων και εγγράφων), έχουν προσλάβει μία εντελώς διαφορετική μορφή και δυναμική μέσα στο περιβάλλον της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση είναι πλέον το ζητούμενο και η απάντηση της πατρίδας μας στο μεγάλο αυτό αίτημα, ή μάλλον το πρώτο μεγάλο βήμα, είναι τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ).

Τι είναι άραγε τα ΚΕΠ;

Τα ΚΕΠ είναι υποκαταστήματα του Κράτους, ένα πλήρες δίκτυο διανομής των διοικητικών υπηρεσιών όλου του Κράτους. Οι συναλλαγές των Πολιτών με το Κράτος είναι περίπου 1200. Όλες αυτές οι υποθέσεις (από το απλό πιστοποιητικό γέννησης, μέχρι την σύνταξη) έχουν αποτυπωθεί σε ηλεκτρονικά έντυπα που περιέχουν τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, προκειμένου ο Πολίτης να διεκπεραιώσει την υπόθεσή του. Η διαδικασία παραγωγής των ηλεκτρονικών αυτών εντύπων είναι η πρώτη απόπειρα να αποκτήσει η

ελληνική Δημόσια Διοίκηση αλυσίδα (και μάλιστα ηλεκτρονική) παραγωγής των «προϊόντων της» για τους Πολίτες.

Για πρώτη φορά το ελληνικό κράτος μπορεί να καθιερώσει:

- Σύστημα εισροών και εκροών των υποθέσεων των Πολιτών του, με ηλεκτρονική υποστήριξη.
- Συστήματα αξιολόγησης και μέτρησης αποδοτικότητας, αν καθιερώσει υποχρεωτικό χρόνο διεκπεραίωσης για κάθε υπόθεση.
- Διοικητική πιστοποίηση και εγκυρότητα, αφού τα ηλεκτρονικά έντυπα φέρουν τις υπογραφές των συναρμόδιων υπουργών και έτσι, μέσω του διαδικτύου, είναι προσιτά στους Πολίτες και αδιαμφισβήτητα με τη γραφειοκρατία.

Το σημαντικότερο όμως είναι, ότι η λειτουργία των ΚΕΠ είναι ένα κτύπημα αποφασιστικό στη διαφθορά των καθημερινών συναλλαγών των Πολιτών με το κράτος και έτσι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ίσης μεταχείρισης των Πολιτών.

Τα ΚΕΠ, επίσης, μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία, λόγω της μεγάλης πλέον αποδοχής τους από τους Πολίτες, για μια εντελώς διαφορετική λειτουργία του κράτους και τη δημιουργία ενός νέου αξιακού φορτίου στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης.

4. Εμπρός για ένα νέο αξιακό περιεχόμενο στη λειτουργία του Κράτους

Είναι αυτό που θα ονομάζαμε διοικητικό πολιτισμό, η Διαφάνεια παντού, η Δημοκρατία της Καθημερινότητας.

Πιο κάτω παρατίθεται «δέσμη ιδεών», που μπορεί να μας οδηγήσει σε ένα τέτοιο αποτέλεσμα:

4α. Προθεσμίες διεκπεραίωσης δεσμευτικές σε όλες τις υποθέσεις των Πολιτών. Όταν δεν τηρούνται, οι Πολίτες θα παίρνουν οικονομική αποζημίωση και οι υπαίτιοι Δημόσιοι λειτουργοί θα υφίστανται κυρώσεις πειθαρχικές.

4β. Αξιολόγηση παντού στο ανθρώπινο δυναμικό και σε όλες τις Διοικητικές μονάδες της χώρας, καθιέρωση δεικτών μέτρησης αποτελεσμάτων και συγκριτικής αξιολόγησης.

4γ. Εισαγωγή της «Διαβούλευσης», ως θεσμού συμμετοχής των Πολιτών σε μείζονες αποφάσεις των θεσμικών οργάνων της χώρας. Η δημόσια διαβούλευση μπορεί να καθιερωθεί από την παραγωγή των νόμων της χώρας από το Εθνικό Κοινοβούλιο μέχρι τις αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων.

4δ. Δημοσιότητα μέσω του Διαδικτύου με όλες τις αποφάσεις των Διοικητικών οργάνων της χώρας. Δημοσιότητα π.χ. στις αποφάσεις της Βουλής, των Υπουργών, των Δικαστηρίων, των Δημοτικών Συμβουλίων κλπ.

4ε. Λογοδοσία όλων των οργάνων, που εκλέγονται από το λαό σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4στ. Συμμετοχή των Πολιτών σε κάθε σημαντική απόφαση στο χωριό τους, στην πόλη τους, στη χώρα τους.

Η συμμετοχή μπορεί να έχει τη μορφή παράλληλων οργάνων (π.χ. Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας, Βουλή των Εφήβων, κ.λ.π.), δημοψηφισμάτων τοπικών και εθνικών (με προαιρετικό ή υποχρεωτικό χαρακτήρα), καθώς και συζητήσεις σημαντικών θεμάτων σε όλα

τα θεσμικά όργανα της χώρας από τα Δημοτικά Συμβούλια έως το Εθνικό Κοινοβούλιο, ύστερα από τη συλλογή ικανού αριθμού υπογραφών από τους Πολίτες.

4ζ. Ανάπτυξη κινήματος διαφάνειας στη Δημόσια ζωή με :

- Εσωτερικός αυτοέλεγχος: Καθιέρωση κανόνων δεοντολογίας από τους Δημόσιους Υπαλλήλους για τη λειτουργία τους, τους οποίους θα είναι δεσμευμένοι να τηρούν.

- Κοινωνικός έλεγχος: Καθιέρωση ομάδων Πολιτών (πάνελ Πολιτών) σε βάση εθελοντική, που θα εκλέγονται με δημόσια κλήρωση για ένα έτος και θα συγκροτούν όργανα προτάσεων, αλλά και κοινωνικού ελέγχου σε όλους τους θεσμούς της χώρας. Τα σώματα αυτά μπορούν να ξεκινήσουν τη λειτουργία τους από τα σημεία που εμφανίζουν έντονα προβλήματα διαφθοράς (Νοσοκομεία, Εφορίες, Πολεοδομίες, κ.ο.κ.).

Σταύρος Μπένος

Ιούνιος 2005

* Το *Civilitas.GR* και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)